

Załącznik nr 1 w poniższej treści wszedł w życie dnia 14.10.2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2097)

Cz. 1

RAMY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA UZUPEŁNIAJĄCEGO DLA SZKÓŁ POLSKICH

SZKOŁA PODSTAWOWA

Celem kształcenia uzupełniającego w szkole podstawowej jest:

- 1) przyswojenie przez uczniów podstawowego zasobu wiadomości na temat języka polskiego, tradycji i kultury polskiej, faktów o Polsce, w tym z historii, geografii i wiedzy o społeczeństwie;
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie u uczniów postaw umożliwiających sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie oraz postaw świadomej przynależności do narodu polskiego.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia uzupełniającego w szkole podstawowej należą:

- 1) czytanie – rozumiane zarówno jako prosta czynność oraz jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa, w tym w życiu Polonii w miejscu zamieszkania;
- 2) umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 3) umiejętność komunikowania się w języku polskim zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 4) umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w celu wyszukiwania, korzystania i weryfikowania informacji, a także podejmowania twórczych działań na rzecz społeczności polonijnej w miejscu zamieszkania;
- 5) umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji;
- 6) umiejętność pracy zespołowej.

Jednym z najważniejszych zadań szkoły podstawowej jest kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałość o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów w zakresie mowy ojczystej. Powyższe umiejętności uczeń zdobywa przy wsparciu wszystkich nauczycieli.

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Klasy I–III szkoły podstawowej

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym.

Zadaniem szkoły jest wykształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim oraz ukształtowanie systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych dziecku do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki w klasach IV–VIII szkoły podstawowej.

Uczeń zdobywa podstawowe wiadomości na temat historii, geografii i przyrody Polski. Uczeń zdobywa podstawowe informacje o kulturze i społeczeństwie polskim, identyfikuje się z kulturą i tradycją polską, zachowując szacunek dla odmienności kulturowych i tradycji kraju zamieszkania, poznaje klasyczne teksty polskiej literatury dziecięcej. Uczeń rozbudza swoje zainteresowania Polską.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Treści nauczania należy dostosować do poziomów biegłości językowej uczniów (poziom A – podstawowy, B – średni, C – zaawansowany)¹⁾

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

1. Słuchanie

Uczeń:

- 1) rozróżnia głoski współczesnej polszczyzny;
- 2) rozumie polecenia;
- 3) rozumie wypowiedzi monologiczne i dialogowe;
- 4) rozumie teksty literackie (zwłaszcza tworzone we współczesnej polszczyźnie) i inne teksty kultury (wspierane ilustracjami, gestami i rekwizytami).

2. Czytanie

Uczeń:

- 1) czyta na głos, poprawnie i wyraziście, krótki i prosty tekst (także nieznanymi), drukowany i pisany;
- 2) rozumie krótkie teksty użytkowe;
- 3) rozumie utwory literackie i inne teksty kultury;
- 4) zaznacza w tekście literackim wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji oraz wskazuje głównych bohaterów;
- 5) rozumie podstawowe znaczenie wyrazów w tekście i wybrane związki frazeologiczne;
- 6) wyszukuje w tekście potrzebne informacje;
- 7) korzysta ze słowników i encyklopedii.

¹⁾ Tabela diagnostyczna poziomu biegłości językowej.

II. Tworzenie wypowiedzi

1. Mówienie

Uczeń:

- 1) poprawnie wymawia słowa i zwroty;
- 2) skutecznie porozumiewa się w codziennych sytuacjach, stosując właściwe formy komunikowania się, wypowiada się płynnie;
- 3) uczestniczy w rozmowie i w prostej dyskusji, wyraża w prosty sposób własne zdanie;
- 4) formułuje kilkuzdaniową wypowiedź, opowiada o własnych doświadczeniach, opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i sytuacje;
- 5) formułuje życzenia i zaproszenie;
- 6) opowiada w prosty sposób akcję utworu oraz opisuje postaci i relacje między nimi, a także świat przedstawiony w tekstach kultury;
- 7) opisuje, omawia i charakteryzuje postać literacką;
- 8) stosuje formuły grzecznościowe;
- 9) recytuje wiersze i krótkie fragmenty prozatorskie, stosując pauzę i intonację.

2. Pisanie

Uczeń:

- 1) przepisuje krótkie teksty;
- 2) pisze z pamięci (kilka wyrazów, pojedyncze zdania) i ze słuchu (proste, krótkie teksty);
- 3) tworzy, z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź (opis, list prywatny: zapisuje adres nadawcy i odbiorcy, życzenia, zaproszenie i ogłoszenie);
- 4) tworzy krótką wypowiedź (opowiadanie) w ramach zagadnień opracowanych podczas zajęć;
- 5) pisze według podanego wzoru proste teksty na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami);
- 6) stosuje podstawowe formuły grzecznościowe;
- 7) zna i na ogół stosuje zasady ortografii i interpunkcji.

III. Wiedza o Polsce

Uczeń:

- 1) określa położenie Polski w Europie;
- 2) opowiada wybrane legendy i podania ilustrujące narodziny państwa polskiego;
- 3) wymienia symbole narodowe i wyjaśnia ich znaczenie, rozpoznaje hymn narodowy;
- 4) wymienia wybrane postacie z historii Polski (Mieszko I, Bolesław Chrobry, Mikołaj Kopernik, Tadeusz Kościuszko, Adam Mickiewicz, Fryderyk Chopin, Jan Matejko, Maria Skłodowska-Curie, Janusz Korczak, Irena Sendlerowa i Jan Paweł II);
- 5) opowiada o tradycjach swojej rodziny, tworzy własne drzewo genealogiczne, posługuje się terminami opisującymi pokrewieństwo;
- 6) podaje nazwę miejscowości i regionu Polski, z którego pochodzi jego rodzina, opisuje krajobraz tego miejsca i wymienia najważniejsze jego obiekty;
- 7) rozpoznaje różnorodność tradycji kulturowych i szanuje odmienności innych narodów;
- 8) opisuje położenie Polski, wymienia obecną stolicę Polski oraz jej dawne stolice, wymienia najważniejsze miasta, znane zabytki, góry i rzeki;

- 9) opowiada o najważniejszych polskich świętach i związanych z nimi tradycjach;
- 10) porównuje polskie tradycje świąteczne ze świętami w kraju zamieszkania;
- 11) zna na pamięć kilka wybranych polskich wierszy, piosenek i przysłów;
- 12) opisuje polski pejzaż z uwzględnieniem pór roku i obyczajów związanych z tymi porami roku;
- 13) rozpoznaje krajobrazy Polski: nadbałtycki, nizinny, wyżynny i górski.

Teksty kultury

Lektury obowiązkowe:

- 1) Władysław Bełza, *Katechizm polskiego dziecka*;
- 2) Jan Brzechwa, *Wiersze dla dzieci* (wybór);
- 3) Julian Tuwim, *Wiersze dla dzieci* (wybór);
- 4) Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego* (dwie pierwsze zwrotki);
- 5) Kornel Makuszyński, Marian Walentynowicz, *Przygody Koziołka Matołka*;
- 6) legendy:
 - a) *o Lechu, Czechu i Rusie*,
 - b) *o Piaście Kołodzieju*,
 - c) *o smoku wawelskim*,
 - d) *o Warsie i Sawie*,
 - e) *o hejnale krakowskim*;
- 7) piosenki:
 - a) *Krakowiaczek jeden* (za: Zygmunt Gloger),
 - b) *Mam chusteczkę haftowaną*,
 - c) *Płynie Wisła, płynie* (słowa Edmund Wasilewski, muzyka Kazimierz Hofman),
 - d) *Stary niedźwiedź*,
 - e) *Wlazł kotek na płotek* (za: Oskar Kolberg, muzyka Stanisław Moniuszko),
 - f) *Zasiali górale...*

Lektury uzupełniające (2 pozycje w każdym roku szkolnym, we fragmentach lub w całości do samodzielnego lub wspólnego czytania lub słuchania):

- 1) Justyna Bednarek, *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)*;
- 2) Waldemar Cichoń, *Cukierku, ty lobuzie!*;
- 3) Agnieszka Frączek, *Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą*;
- 4) Dorota Gellner, *Wścibscy*;
- 5) Julita Grodek, *Mania, dziewczyna inna niż wszystkie. Opowieść o Marii Skłodowskiej-Curie*;
- 6) Tom Justyniarski, *Psie troski, czyli o wielkiej przyjaźni na cztery łapy i dwa serca*;
- 7) Grzegorz Kasdepke, *Detektyw Pozytywka*;
- 8) Piotr Kordyasz, *Lolek. Opowiadania o dzieciństwie Karola Wojtyły* (fragmenty);
- 9) Barbara Kosmowska, *Dziewczynka z parku*;
- 10) Zofia Kossak-Szczuczka, *Kłopoty Kacperka góreckiego skrzata*;

- 11) Maria Krüger, *Karolcia*;
- 12) Joanna Papuzińska, *Asiunia*;
- 13) Danuta Parlak, *Kapelusz Pani Wrony*;
- 14) Roman Pisarski, *O psie, który jeździł koleją*;
- 15) Janina Porazińska, *Pamiętnik Czarnego Noska*;
- 16) Maria Terlikowska, *Drzewo do samego nieba*;
- 17) Barbara Tylicka, *O krakowskich psach i kleparskich kotach. Polskie miasta w baśni i legendzie*;
- 18) Danuta Wawilow, *Najpiękniejsze wiersze*;
- 19) Łukasz Wierzbicki, *Afryka Kazika, Dziadek i niedźwiadek*;
- 20) Wybrane polskie komiksy, np. Henryk Jerzy Chmielewski, *Tytus, Romek i A'Tomek* (do wyboru).

Czasopisma, strony internetowe, programy telewizyjne i radiowe (w miarę możliwości), filmy oraz popularne piosenki dla dzieci.

Kręgi tematyczne:

- 1) ja i moi bliscy:
 - a) podstawowe informacje o sobie (imię, nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania),
 - b) wygląd zewnętrzny,
 - c) umiejętności i zainteresowania,
 - d) emocje, marzenia, świat wyobraźni,
 - e) najbliższa rodzina,
 - f) przyjaciele, koledzy;
- 2) dom i otoczenie:
 - a) dom (pomieszczenia, meble),
 - b) zabawki,
 - c) podwórko, plac zabaw,
 - d) ciekawe miejsca;
- 3) życie codzienne:
 - a) kalendarz (miesiące, dni tygodnia, godziny i pory dnia),
 - b) podstawowe czynności dnia codziennego,
 - c) moja klasa i obowiązki szkolne,
 - d) gry, zabawy, koła zainteresowań,
 - e) żywienie (artykuły spożywcze, posiłki i potrawy),
 - f) zakupy (kupowanie, sprzedawanie, cyfry i liczby),
 - g) usługi (np. biblioteka),
 - h) ubranie (części garderoby);
- 4) zdrowie i sport:
 - a) najważniejsze części ciała,
 - b) czystość i schludność,
 - c) samopoczucie,
 - d) umiejętności sportowe;

- 5) podróże i turystyka:
 - a) wakacje,
 - b) ciekawostki turystyczne,
 - c) komunikacja lokalna;
- 6) środowisko naturalne:
 - a) pogoda, pory roku,
 - b) rośliny i zwierzęta,
 - c) ekologia i ochrona przyrody;
- 7) technika, media:
 - a) domowe urządzenia techniczne,
 - b) telewizja, radio i bezpieczny internet;
- 8) wiedza o Polsce:
 - a) symbole narodowe,
 - b) znani Polacy,
 - c) święta i zwyczaje,
 - d) polonica w miejscu zamieszkania;
- 9) język nauki:
 - a) podstawowe terminy z zakresu wiedzy o języku,
 - b) podstawowe terminy z zakresu wiedzy o literaturze,
 - c) podstawowe terminy historyczne i geograficzne.